

Hoe houd je het online leuk?

Een flink deel van ons sociale leven speelt zich tegenwoordig online af. Helaas zitten daar ook minder leuke kanten aan, zoals onaardig gedrag online.

Van 4 tot en met 11 november is het de Week van de Mediawijsheid. Het thema is dit jaar 'Like en Cancel'. Tijdens deze week is er veel aandacht voor sociaal gedrag online. In deze les lees je daar alles over.

Deze les

- Bij **opdracht 1** lees je de tekst actief. Je beantwoordt sleutelvragen en let goed op lastige woorden in de tekst. Daar ga je mee verder in opdracht 2.
- **Opdracht 2** gaat over woorden uit de tekst.
- In **opdracht 3** maak je samen afspraken over sociaal online gedrag.
- **Opdracht 4** is een debatteeropdracht.

Voor het lezen

1. Bespreek met de klas:

- Welke sociale media worden er in jullie klas gebruikt?
- Welke daarvan worden het meest gebruikt en waarom?
- Hoeveel tijd per dag zit je ongeveer op sociale media? Vind je dat veel of weinig? Denk je dat het meer of minder is dan je vrienden? En wat vinden je ouders ervan?

2. Werk nu samen in groepjes. Aan het eind van deze les gaan jullie met de hele klas een afsprakenlijst maken voor sociaal gedrag online: hoe je met elkaar omgaat. Bedenk nu eerst in kleine groepjes, nog vóór je de tekst hebt gelezen, ten minste twee afspraken die er volgens jullie op de afsprakenlijst moeten staan.

① _____

② _____

OPDRACHT 1 Actief lezen

1. Lees nu de tekst actief in groepjes. Maak aantekeningen in de tekst zelf of schrijf ze op het werkblad dat je krijgt. Let tijdens het lezen al goed op de lastige woorden in de tekst. Bij opdracht 3 ga je hiermee verder.
2. Bespreek steeds elk stukje dat je actief hebt gelezen. Lees dan de sleutelvraag of sleutelvragen bij dat stukje op de volgende pagina en beantwoord die samen. Als je het werkblad gebruikt, schrijf dan de antwoorden op de sleutelvragen op je werkblad.

Sleutelvragen

Groepje van: _____

Leesdoel: Na het lezen van de tekst _____

Tijdens het lezen	
Inleiding	1. Welke campagne is de aanleiding voor het schrijven van deze tekst? 2. Wat is dit jaar het doel van deze campagne?
Opiniepeiling naar onaardig gedrag online	3. Wat blijkt uit onderzoek van Netwerk Mediawijsheid? Vertel het in je eigen woorden.
Niet oké	4. Welk positief resultaat kwam er uit het onderzoek van Netwerk Mediawijsheid? 5. Waarom doen veel kinderen niets aan onaardig gedrag online?
Socialer op internet	6. Welke dingen kun je doen om ervoor te zorgen dat het online leuk is of wordt? Noem twee voorbeelden.
Beter van niet	7. Welke dingen kun je online beter niet doen? Noem twee voorbeelden.
Wees aardig :)	8. Welke conclusie wordt aan het eind van de tekst getrokken?
Na het lezen	
9. Wat wil jij aan jouw eigen online gedrag veranderen na het lezen van deze tekst? Leg ook uit waarom.	

OPDRACHT 2 Ophelderen van onduidelijkheden

1. Lees de uitleg.

Als je een tekst leest, komt het best wel eens voor dat je een woord tegenkomt waarvan je de betekenis (nog) niet weet. Natuurlijk weet je dat je een woord kunt opzoeken in een (online) woordenboek, maar dat kost best veel tijd. Je kunt daarom beter eerst proberen of je zelf achter de betekenis van dat woord kunt komen. Hoe je dat kunt doen? Nou zo:

1. Kijk eerst goed naar **het woord zelf**. Misschien ken je al een stukje, of herken je een (deel van een) woord uit een andere taal.
2. Lees daarna de zin waarin het woord staat en de zinnen ervoor en erna goed. Dat noem je **de context**. Soms staat het woord daar uitgelegd. Of er staat in andere woorden verteld wat er wordt bedoeld.
3. Kom je er echt niet uit? Dan kun je tot slot de betekenis van een woord ook **aan iemand vragen of het woord opzoeken** in het woordenboek.

En, heel belangrijk: controleer altijd of de betekenis die je hebt gevonden in de zin past!

2. Ga op zoek naar de betekenis van de woorden in de tabel. Schrijf in de derde kolom op hoe je aan de betekenis bent gekomen: 1, 2 of 3 (zie de uitleg).

woord	betekenis	Hoe ben je aan de betekenis gekomen?
1. <i>de interactie</i> (r. 2)		
2. <i>het meningsverschil</i> (r. 2)		
3. <i>stimuleren</i> (r. 5)		
4. <i>de opiniepeiling</i> (r. 7)		

5. <i> iemand kwetsen</i> (r. 10)		
6. <i> roddelen</i> (r. 12)		
7. <i> aanstekelijk</i> (r. 25)		
8. <i> de petitie</i> (r. 28)		
9. <i> grof taalgebruik</i> (r. 35)		
10. <i> iets laten bezinken</i> (r. 39)		
11. <i> het auteursrecht</i> (r. 45)		
12. <i> het portretrecht</i> (r. 45)		
13. <i> de privacy</i> (r. 45)		
14.		
15.		
16.		

3. Ben je tijdens het actief lezen nog andere lastige woorden tegengekomen die nu niet in de tabel stonden? Schrijf die dan ook op en probeer ook van deze woorden de betekenis te vinden.

Wil je meer weten over **opheldereren van onduidelijkheden**? Kijk dan op de strategiekaart!

OPDRACHT 3 Een afsprakenlijst maken

Voor het lezen van de tekst heb je in groepjes nagedacht over wat jullie sociaal (on)vriendelijk gedrag vinden. Ook in de tekst heb je tips gelezen hoe je online op een vriendelijke manier met elkaar om kunt gaan. Al deze dingen gaan jullie opschrijven in een afsprakenlijst voor jullie klas.

Is de afsprakenlijst klaar? Zet er dan allemaal jullie handtekening onder en help elkaar eraan herinneren als het fout dreigt te gaan!

ZO HOUDEN WIJ HET ONLINE LEUK!

DIT DOEN WIJ WEL

DIT DOEN WIJ NIET

OPDRACHT 4 **Discussiëren over stellingen (extra opdracht)**

- Hieronder vind je enkele stellingen die te maken hebben met online sociaal gedrag. Bekijk eerst zelf de verschillende stellingen. Wat vind jij ervan?
 - Iemand die haatreacties stuurt op sociale media, mag daar voor straf nooit meer op.
 - In iedere klassen-WhatsAppgroep moeten twee leerlingen leerlingbeheerder (moderator) zijn, die anderen aanspreken op onwenselijk gedrag.
 - Online over iemand roddelen is minder erg dan in het echt over diegene roddelen.
- Vorm nu groepjes en kies één stelling. Voer samen een discussie. Bedenk vóór je de discussie gaat voeren argumenten voor en tegen de stelling. Bedenk voor elk argument dat je bedenkt ook meteen een argument dat dit argument kan weerleggen (= toont aan dat het niet waar is).
Je krijgt van je leerkracht te horen of je voor of tegen gaat discussiëren. Voer de discussie. Je krijgt er minimaal 5 en maximaal 10 minuten voor.

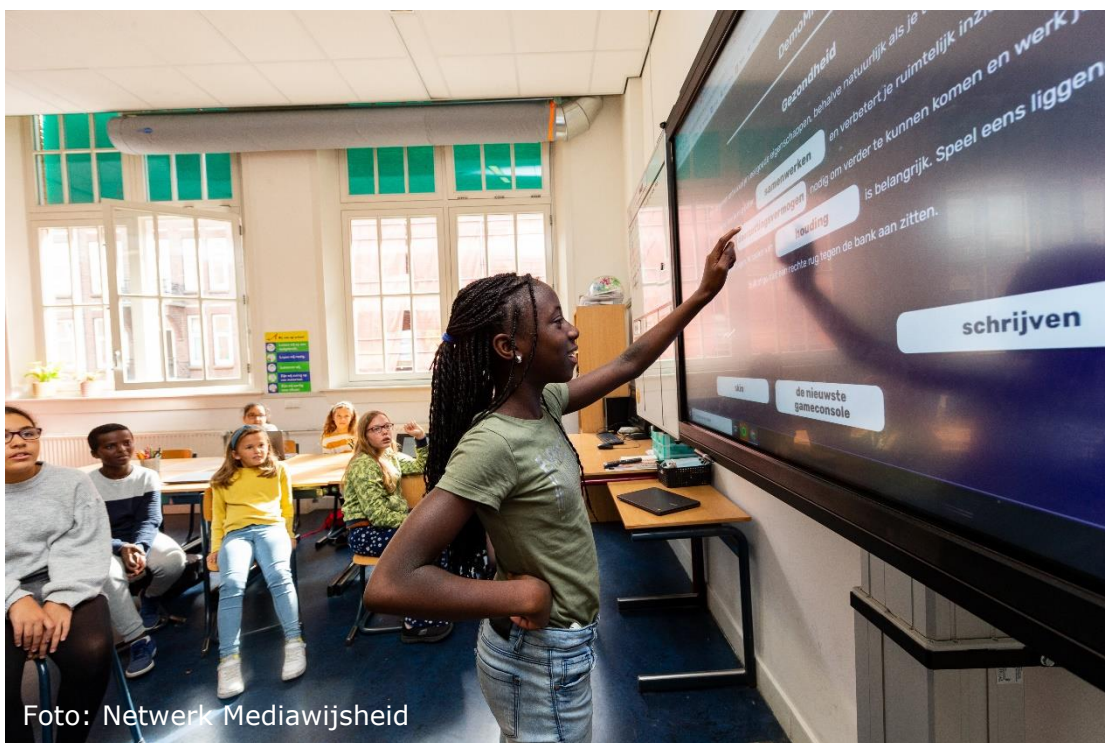

Foto: Netwerk Mediawijsheid